

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošiljanju na avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. — Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne osira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne pet-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Národna Tiskarna“ telefon št. 85.

De vexillis benedicendis.

Iz Sarajeva, 20. junija.

Že opetovano je Vaš list na srce postal raznim fanatičnim našim duhovnikom, da naj se ne vmešavajo v posvetne stvari, katere jih brigajo toliko, kakor lanski sneg, in da se naj rajše brigajo za svoje interne, za cerkvene stvari, pred vsem pa za cerkvene postave in predpise. Le prevečkrat se je že izkazalo, da mnogi duhovniki niti lastnih postav ne poznajo, in da jih zato tudi tako slabo izpolnjujejo, da naravnost proti njim delujejo.

Nekaj tacega se je tudi sedaj primerilo. Naj tudi naša javnost zve, kaj sta doživela dva višja duhovna pastirja, nadškof Stadler in knezoškof Jeglič.

„Narod“ je že poročal, da so izstopili iz „Trebeviča“ nekateri katoliški duhovniki, na čelu jim prečastita dvojica Stadler in Jeglič. Izstopili so radi tega, ker se ni blagoslovila zastava „Trebeviča“ po katoliškem obredu. S tem pa nista le zopet sijajno pokazala svoje nestrpnosti, s tem nista dala le lepega izgleda nespravljalivosti in to baš na terenu, kjer je zastopanih toliko ver in bi bila krščanska ljubezen najbolj na mestu, ampak pokazala sta tudi kot višja duhovna pastirja, kot knezoškofa, da ne poznata niti cerkvenih postav in naredb in sicer naredb jednega mlajših svetih zborov!

Naj izve naš knezoškof Anton Bonaventura iz „brezverskega“ „Naroda“, kaj pravi naredba sv. zbora od 3. septembra 1887 „de benedicendis vexillis“, katero posnamem iz mostarskega lista „Osvit“: Quaestio: Utrum benedici possint vexilla societatum, quae ex laicis confiantur vulgo „societa laiche di mutuo soccorso, operaje etc“ et num possint eadem vexilla, festorum, fumerum etc. occasione in ecclesiam introduci?

Respond: a) Non esse benedicenda vexilla, nisi earum societatum quarum statuta ab autoritate ecclesiastica adprobata

fuerint, abeaque aliquo modo dependeant, et aliquod religionis signum, nullum autem emblemata reprobandum praeserferant. b) Non esse admittenda in ecclesiam nisi vexilla confraternitatum, et ea, quae benedicta fuerint ut supra. (S. S. R. U. Inquisit. 3. Sept. 1887.)

V slovenskem prevodu se glasita naredba sv. zbora tako-le:

Vprašanje (na sv. zbor): Ali se morejo blagosloviti zastave društev, katera sestojijo iz posvetnjakov zvana: „posvetna društva, vzajemno podporna, delavska itd.“ in ali se morejo iste zastave ob priliki slavnostij, sprevodov itd. prinesiti v cerkev?

Odgovor (svetega zbora): a) Ne smejo se blagoslovljati zastave, razun jedino onih društev, kojih pravila so bila odobrena od cerkvene oblasti ter od nje na neki način odvisijo in nosijo kak verski znak, ne pa kak nedovoljiv. b) Ne smejo se pustiti v cerkev razun zastave bratovščin (cerkvenih) in one, katere so blagoslovljene, kakor gori (navedeno). (Naredba sv. zbora svetih obredov občega izpraševanja 3. sept. 1887.)

Mislim, da k temu pač ni treba še komentara, in da vsak lajik izprevidi, da je naravnost proti naredbam sv. cerkve, zahtevati blagoslovljenje zastave takega društva, kakor je „Trebevič“.

In vidva, gospoda Jeglič in Stadler, vidva izstopila sta iz društva blagega namena in začnjata gonjo proti njemu, ker se ni njegova zastava blagoslovila, — zato ker se ni nekaj tacega zgodilo, kar je nasprotno naredbam samega svetega zbora, nasprotno naredbam, katera sta kot škofa katoliške cerkve poklicana poznati in jih čuvati!

To je že več nego čudno, da dva tako visoka cerkvena dostojanstvenika, ki sta mej duhovniki tudi na glasu kot učenjaka v teologiji, ne poznata cerkvenih

predpisov. In družega si ni mogoče misliti; zakaj da Stadler in Jeglič v tem slučaju nista hotela poznati cerkvenih naredb, to je pač izključeno.

Nadškof Stadler in škof Jeglič sta s svojim postopanjem proti društvu „Trebevič“ sebe in katoliško cerkev hudo kompromitirala, tako pred katoličani kakor pred drugoverci, zlasti pred mohamedanci...

Nam, v temi zmote in nevere tavajočim in pod vplivom belcebuba, najvišjega hudiča Bitru in njegove stare matere stoječim liberalcem bodi dovoljeno, da temu nepravilnemu, cerkvenim predpisom nasprotujočemu postopanju nadškofa Stadlerja in knezoškofa Jegliča dodamo še dober svet:

Od mohamedancev in njihovih duhovnikov se naučite malo strpnosti. Imeli so morda največ pravice zahtevati prvenstvo svoji veri povodom predaje zastave „Trebeviča“, ker so jako važen faktor med sarajevsko inteligenco in imajo v svojih vrstah tudi izvrstne in ženialne može. A s tem, da tega niso storili, so vam dali lep izgled verske strpnosti. Tudi mi vam prav iskreno priporočamo malo strpnosti, malo zmernosti, zlasti v posvetnih rečeh, ako že mislite, da se morate vanje vtikati. **Ciro.**

V Ljubljani, 22. junija.

Princ Liechtenstein o položaju.

Na shodu katoliškega političnega društva Leopoldstadt je govoril 19. t. m. princ Liechtenstein o položaju. Obsojal je principialno vsako obstrukcijo in obžaloval, da je ovirala doslej vsako gospodarsko delo v državnem zboru. Potem je razpravljaj vprašanje, kaj se zgodi sedaj. Vladi so odprta le tri pota: izdati s § 14. nove jezikovne naredbe za Češko, Moravsko in Šlezijsko, — državni zbor razpustiti in odrediti nove volitve ali — oktroirati nov pravilnik. Ako se zgodi prvo, nastane morda mir in zadovoljnost, toda jako neverjetno je to, kajti na Češkem, Moravskem in Šlezijem bodo radikalci hujskali i Slované i Nemce.

To sredstvo torej ne donese miru. Razpust drž. zbora bi bil najnevarnejše in najneuspešnejše sredstvo za ustanovitev miru. Radikalni elementi bi se z novimi volitvami številno pomnožili, število zmernih in konservativnih poslancev pa bi padlo, narodna nezadovoljnost bi postala še močnejša, prepir pa tako hud kakor ga še nismo doživeli. Novi parlament bi imel več radikalcev in socialnih demokratov, liberalcev in Poljakov pa bi bilo znatno manj. Tretje sredstvo je oktroiranje pravilnika. Sedanji pravilnik ni vreden piškavega oreha. Zato se mora vsekakor izpremeniti, ako se že ne razpusti drž. zbor. Vpraša se le, ali bo potem parlament delal, in ako se bo hotel parlament novemu pravilniku pokoriti. Govornik misli, da se to zgodi ter se sklicuje na strogi pravilnik angleške zbornice. Vlada pa za sedaj še sama ne ve, kaj naj stori, in gotovo se v poletnih časih ne zgodi nič, nego se odločitev prihrani do jeseni.

Grof Muravjev umrl.

Ruski kancelar in vodja zunanjega ministrstva, grof Muravjev je nenadoma umrl. Kot naslednik kneza Lobanova je postal grof Muravjev l. 1896. voditelj ruske zunanje politike ter si je pridobil tekom štirih let velikih zaslug ne le za Rusijo nego za vso Evropo. Njegova zasluga je, da se je prijateljska zveza Rusije s Francijo še bolj utrdila, da sta Avstro-Ogrska in Rusija sklenili glede Balkana postopati solidarno, in njegovo delo je, da razmerje med Nemčijo in Rusijo ni več sovražno, nego prav ugodno. Njegova politika je bila mirna, previdna in vedno poštena, zato pa je vžival ugled med vsemi državniki in med vsemi suvereni. Pod njegovim ministrovanjem in po njegovi intenciji se je vršila v Haagu mirovna konferenca, ki ni prinesla sicer nobenih posebnih uspehov, a je vendar položila temelj veliki ideji, ki ne sme umreti nikdar več. Muravjeva smrt je za Ruse, pa morda tudi za Evropo hud udarec posebno v tem trenutku, ko se tako nevarno kupičijo oblaki v Aziji radi revolucije na Kitajskem. Nesreča pa je nje-

LISTEK.

Vodovje narašča.

Francoski spisal Emile Zola.

(Dalje.)

Že je minula skoraj ura v tem brezplodnem boju. Počasi so izgubljali pogum, začeli proklinjati ter obsipali povodenj s psokami. Gaspard je bil s svojim brunom po njej, kakor da ima pred seboj človeško telo, kateremu hoče predreti prsi. Toda voda je nasprotovala vedno jednako ter ostala neranjiva — nepremagljiva. Jacques in Pierre sta legla izmučena na streho, mej tem ko je poskusil Gaspard še zadnjič. Toda valovje mu je iztrgalo bruno ter ga treščilo sedaj zopet ob streho. — Boj je bil nemogoč.

Marija in Veronika sta se oklenili druga druge ter ponavljali s slabim glasom vedno zopet iste besede, katere mi zvené po ušesih še danes:

„Jaz nočem umreti, — jaz nočem umreti!“

Roza ju je objela ter ju skušala potolažiti in pomiriti. A potem se je zdrznila sama, dvignila glavo ter upila z onima:

„Jaz nočem umreti!“

Samo teta Agata ni dejala ničesar. Molila ni več in prekrizovala se ni več. Gledala je topo okrog sebe in še vedno skušala smehljati se, kadar se je moje oko srečalo z njenim.

Voda je sedaj že oblivala opeko. Da bi nam prišla pomoč, ni bilo več upati. Od cerkve so nam še doneli na uho glasovi, jedenkrat smo zagledali v dalji svetilki, potem pa je ležala neizmerna, rumena vodna gladina zopet mirno pred nami. Ljudi iz Saintina, kateri so pač imeli čolne, je povodenj bržčas že prehitela pred nami.

Gaspard je začel zopet hoditi po strehi. Nakrat nas je poklical ter dejal:

„Pojdite sem in pomagajte mi! Držite me!“

Pograbil je zopet neki drog ter opazoval ogromno, črno podrtino, katera je plula proti nam. Bila je to streha velikega skednja, trdno zbito deskovje, katero so odtrgali valovi, in katero je plulo kakor plav po vodi. Ko je prišla bližje, jo je s svojim drogom ustavil ter nas poklical na pomoč, ker bi ga bila sicer streha potegnila za seboj. Prijeli smo ga okrog pasu in ga držali. Ko je dospel plav v tok, je sunil sam ob streho, in sicer s toliko močjo, da smo za trenotek mislili, da se mora zdrobiti na tisoč koscev.

Gaspard je skočil s smelim skokom

na to plovilo, katero nam je poslal slučaj v pomoč. Da bi spoznal njega trdnost, ga je pregledal na vseh straneh, mej tem ko sta ga držala Pierre in Jacques. Potem se je nasmejal ter rekel radosten:

„Ded, sedaj smo rešeni... Ženske, nikari več ne plakajte!... Pravcat čoln to. Le pogledjte, moj nogi sta popolnoma suhi. Držal nas bo vse, uredimo si lahko prav ugodno.“

Vkljub temu se mu je zdelo potrebno, da ga še bolj utrdi. Ujel je par plavajočih brun ter jih privezal k plavu z vrvmi, katere je vzel Pierre za vsak slučaj seboj na streho. Pri tem je padel jedenkrat sam v vodo, toda na naš glasni krik je odgovoril z gromkim smehom. Voda ga je že poznala, brez vsake težave je preplaval v Garoni po jedno miljo. Ko je zlezal zopet gori, se je samo otresel ter nam zaklical:

„Tako, sedaj lahko stopite nanj; nikar ne izgubljam časa!“

Ženske so ležale na kolenih. Gaspard je moral Veroniko in Marijo dvigniti na plav; posadil ju je na sredo. Roza in teta Agata sta zdrknili sami s strehe ter sedli poleg mladih deklet.

Jaz sem pogledal proti cerkvi. Aimée je stala še vedno tam. Slonela je ob dimniku ter držala otroka z obema rokama kvišku. Voda jej je segala že do pasa.

„Ne boj se, ded,“ je dejal Gaspard „Mimogrede jo vzamemo seboj; to ti obljubljam.“

Pierre in Jacques sta že bila na plavu, in jaz sem šel za njima. Nagnil se je nekoliko na stran, toda bil je res dovolj trden, da drži nas vse. Gaspard, kateri je streho zadnji ostavil, nas je prosil, naj vzamemo drogove, katere je on nabral, da jih rabimo kakor vesla. Storili smo vse, kar nam je velel; on sam je imel velik drog, katerega je upotrebljeval z veliko ročnostjo. Na njegov poziv smo vprli vsi svoje droge v streho, da odrinemo plav. Toda bilo je, kakor da je pribit k njej. Vkljub vsemu naporu ga nismo mogli osvoboditi. Po vsakem novem poskusu ga je gual veletok zopet kajzaj k hiši. Bil je to nevaran manever, kajti močen sunek je vsakokrat grozil zdrobiti naš plav.

In tako nas je zopet iznova obšel čut naše nemoči. Mislili smo, da smo že rešeni, toda reka nas je še vedno držala v svojih okovih. Obžaloval sem že, da nismo pustili žensk na strehi, kajti vsak trenotek sem se bal, da jih bodem videl zvrniti se v vodo. Toda ko sem omenil, da bi plav zopet ostavili, so zaklicali vsi:

„Ne, ne, poskustiti hočemo še jedenkrat; rajše tu umreti!“

(Dalje prih.)

gova smrt tudi spričo naraščajočega antagonizma med Rusijo in Anglijo, katerega je znal Muravjev vedno potiskati na strpljivo mero. Radi južnoafriške vojne so se razmere z Anglijo že jako ošpčile, toda Muravjev je znal nevarnosti odlomiti ost pravočasno, saj je bil nasprotnik političnega pustolovstva ter se je unemal le za solidno politiko dela in gospodarskega napredka, ki je hkratu temelj kulturi. Kdo bo Muravjeva naslednik, se še ne ve. Dela zunanega ministrstva bo vodil začasno grof Lamsdorf.

Vojna na Kitajskem.

Ustaja na Kitajskem se širi s strahovito naglico. Spočetka so se dvignili boksarji le v pokrajini Pečili, ki je najplodovitejša ter je znamenita radi svojega izvrstnega žita. Sedaj pa se poroča, da je ustaja v središču ob Jancekijangu pri Hankau, na jugu pri Cantonu in Vouču ter v pokrajini Yunnan, kjer so francoski konzul François in njegovi varovanci sedaj ujetniki podkralja in njegovih narodnih band. Treba bode torej mnogo truda in potrpljenja, velike armade in mnogo denarja, da se vrne na Kitajsko status quo ante.

Podadmiral Seymour je dospel s svojimi mednarodnimi četami baje že v nedeljo v Pekin. Spremljalo ga je tudi 25 avstrijskih pomorščakov. Kakor je naznanil francoski zunanji minister Delcassé v zbornici, pa so poslaništva v Pekinu nedotaknjena, in bo François mogel že v kratkem odpotovati. Francija ima na Kitajskem že 2500 mož, še 4000 mož pa pošlje v kratkem. Razen tega ima Francija v kitajskih vodah 8 bojnih ladij ter 5 manjših topničark. 5000 ruskih vojakov je plulo 21. t. m. s parnikom skozi Bospor na poti na Kitajsko. Japonska pošlje še troje bojnih ladij. Iz Berolina javljajo, da odrinejo tekom desetih dni pomorski bataljoni, katerim se pridruži še troje kompanij prostovoljcev, ki so se na cesarjev poziv sami oglasili iz berolinskih pešpolkov. Baje odrine celo nekaj starejših bojnih ladij na torišče. Iz Šanghaja poročajo, da vlada v Tsientsinu pravcata anarhija. Boksarji so prisilili vse vojaške in civilne mandarine, da se jim udajo. Nobena trgovska ladija ne sme do mesta. Boksarji so plenili in ropali, Rusi pa so jih preganjali, streljali nanje celo s topovi ter jih ubili 300. Boksarji so naskočili evropske kolonije z dveh strani, a 2000 Rusov jih je pregnalo. Med Tsientsinom in luko Taku divja, požiga in rop 7000 boksarjev. Porušili in požgali so vse cerkve in misijonske hiše ter hoteli porušiti še postajino poslopje. Rusi pa so jih s topovi prepočili. Admirali in najstarejši pomorski častniki so izdali proklamacijo, ki pravi: Vse podkralje, vsa nabrežna, mestna in pokrajinska oblastva na Kitajskem opozarjamo, da bomo rabili orožje le proti bokserjem in proti onim ljudem, ki bi se nam na potu v Pekin, kamor gremo rešit svoje rojake, zoperstavljali. Edina vesela vest je, da je cesarica poklicala v Pekin Li-Hung Čanga, ki je bil v Evropi ter pozna moderno kulturo, pa tudi moč moderne vojske. Upati je, da bo ta mož vplival toliko na kitajsko vlado, da se ne razvname krvava vojna v polnem obsegu. Vesti o umoru kitajskega cesarja in cesarice so bržčas izmišljene.

Dopisi.

S Spodnjega Štajerja, 20. junija. Prišla nam je številka 24. graškega ponedeljskega časnika „Grazer Montags Zeitung“ z dne 11. junija v roke. Morali smo strmeti, ko smo čitali, kaj ta list piše.

Hočemo našim rojakom objaviti, kako se hujska proti Slovanom, posebno pa proti Čehom.

Pod naslovom „Was nun?“ piše izdajatelj in odgovorni urednik navedenega lista dr. Robert Withalm med drugimi naslednje: „Mit den Czechen aber müsste ernst gesprochen werden. Mehr als jede andere Partei arbeiten sie auf den grossen Kladradatsch hin, um in der Verwirrung ihr „historisches Königreich“ wieder aufbauen zu können. Und je mehr man sie verhätschelt, und je mehr man mit ihnen verhandelt, desto verwegener und desto übermütiger werden ihre Hoffnungen und Erwartungen. Man muss sie mit eiserner Faust niederhalten. Man muss ihnen das Staatsrecht ausbläuen. Man muss ihnen, wenn nöthig mit Säbel und Manlichergewehr begreifen

lich machen, dass sie eine geografische Unmöglichkeit sind und das es dem Geiste der Weltgeschichte widerstrebt zwischen Schlesien, Sachsen, Baiern und Niederösterreich einen czechischen Kleinstaat entstehen zu lassen“.

Tako se v dvajsetem stoletju sme hujskati proti Slovanom v Avstriji. Ali je vpliv od strani Nemčije na našo vlado že tako mogočen, da je ta slepa in ne vidi kako izdajica deluje na razpor v Avstriji, na razširjenje srditosti do vrhunca t. j. da bi postala občna nevolja? ... Reči smemo, da se mi Slovani radnjemo nad takimi izrazi surovosti, kajti upati smemo, da ni več oddaljen trenutek, da bodo takozvani „minderwerthige“ narodi gospodarji v Avstriji, ker le okuženi siromak ali zver, katera vidi smrt pred sabo, zamore tako besno okoli sebe bičati — kakor stori to nemško častnikarstvo. Vladi pa zakličemo v slovo: Kar si sejala, to žanješ!

K ustanovitvi centrale slovenskih mlekaric.

Menim, da ni mlekarske zadruga na Slovenskem, ki si ne bi želeli ustanovitve mlekarske centrale za slovenske dežele, ki ne bi z veseljem pozdravila na to merečega članka v „Slovenskem Narodu“. Pisec teh vrst nameraval je sam apelirati na c. kr. kmetijsko družbo kranjsko, da bi v tej stvari prevzela inicijativo in pridružuje se kot predstojnik jedne mlekarskih zadrug v polnem obsegu pozivu, ki ga je naslovil nanjo g. Ivan Šega.

K izvajanjem samim pa hočem jedno, dve opomniti, — saj več oči več vidi.

S točkami 2., 3., in 4. namena centrale strinjam se popolnoma in menim, da je posebno točka 2. — točko 3. in 4. izvršuje v novjšem času vsaj na Kranjskem in menda tudi na Goriškem deželni odbor po potovalnem veščaku — velike važnosti; saj poslanec Lenarčič je v priporočilo zveze mlekarških zadrug navajal ravno okolnost, da si delajo zadruga nepotrebno konkurenco. In ako bode mogla nasvetovana centrala v tej stvari odločilno nastopati, upravičila bode v začetku že s tem svoj obstoj.

K prvi točki namena centrale pa moram pripomniti, da se mi ne zdi izvedljiva, kakor jo predlaga gosp. Šega. Naj li silimo naše mlekarke zadruga n. pr. na Goriškem, da morajo pošiljati svoje mleko v Logatec? Ne bi le bili to nepotrebni stroški za vožnjo, posebno ko ne bi bile te pošiljatve deležne znižanega tarifa, ki velja za Trst, Reko, in bi moral izdelek napraviti pri izvozu, projektovanem po g. Šegi, pot iz Logatca v Trst, torej skoraj povsem isto progo, katero je že prej napravilo mleko, a je pri surovem maslu zaradi nizke cene gledati na vsak vinar? Od železniških postaj oddaljene mlekarne izdelovale bi za izvoz namenjeno surovo maslo doma, zakaj pa bi ostale mlekarne ravno morale mleko pošiljati v Logatec, v bodočo centralo? Če prve lahko proizvajajo dober izdelek, proizvajale ga ne bodo nič težje tudi druge; stroški proizvodnje pa dvomim da bi bili v Logatcu v toliko manjši, v kolikor bi znašal večji izdatek na voznini. Vsaj mlekarja bi tudi potem vsaka zadruga vendarle morala imeti; imel bi morebiti pri tej preosnovi malo dela, k življenju potrebno plačilo bi mu trebalo pa vsejedno dati. In ne bi se li poletni mleko večkrat v vročih železniških vozovih brez potrebe pokvarilo, po zimi pa radi zameotov, snega včasih niti odposlati ne moglo?

Res je, poleg konkurence tare slovenske mlekarke zadruga tudi okolnost, da nimajo izučeni mlekarjev in sirarjev, in da so torej izdelki istih jako različne vrednosti. No težko z ozirom na gornja izvajanja, da bi se dalo temu odpomoči na način, da se v bodočo izdeljuje surovo maslo, sir, le v jedni centrali. In ne bi li bilo potem naravnejše, da je sedež centrali Trst, in da se mleko kar tja pošilja? Vsaj na vozninah bi nekaj prihranili nasproti Logatcu.

Logatec določimo lahko kot sedež centrale, kajti to je res, da je živinoreja v okolici Logatca razvita, da ima Logatec doslej jedino uzorno vrejeno mlekarstvo, in je radi tega najpripravnejši kraj za praktično sirarsko šolo, a kot kraj izdelovanja mlekarških izdelkov ga nikakor ne bomo mogli določiti, in ravno tako ne, če računimo z izvozom na Grško itd., kot kraj, kamor naj se bi izdelki pošiljali.

S tem pa ne zahtevam, da ne bi posamezne mlekarne pošiljale svojega mleka

v Logatec, bližnjim mlekarnam bode to gotovo ugodno, in bodo to rade storile. Toda to naj bi bila stvar dotičnih mlekaric in logaške mlekarne, ne pa centrale, in ravno tako bi se tudi drugod, kjer to dopuščajo razmere, lahko uravnalo, da manjše mlekarne oddajajo najbližnji večji ter ugodno ležeči mlekarici svoje mleko v napravo surovega masla in sira.

Ne izdelovati, pač pa prodajati mlečne izdelke posameznih mlekaric bode jedna točka namena centrali!

V to svrhu bode morala ista skrbeti, da izdelke naših mlekaric kolikor mogoče izjednači, v dobroti povzdigne, in po potrebi uredi, in bode to storila lahko na ta način, da pošilja izvežbanega mlekarja k posameznim mlekaricam, oziroma da potrebuje ukrene, da mlekarji in sirarji posameznih mlekaric prakticirajo nekaj časa na sedežu centrale, da skrbijo za naraščaj istih, kakor tudi, da jih ima v evidenci itd.

Delovanje centrale pri prodaji mlečnih izdelkov se bode moralo uravnati najbrž približno jednako, kot je tozadevno delovanje takih central na Nemškem, in prihodnjega odbora naloga bi bila, isto natanko proučiti; vsaj ni mogla uspevati taka centrala v Rostocku, dasiravno je prodala leta 1895. surovega masla za 260.000 mark — zaradi premajhnega delokroga, kakor je čitati v knjigi: „Das landwirtschaftliche Genossenschaftswesen in Deutschland“. Dokaz je to, da skupna prodaja potrebuje tehtnega prevdarka!

In kadar se bode odbor odločil vpeljati tako skupno prodajo v svrhu izvoza, je gotovo, da bode Trst ono mesto, kamor bode posamezne zadruga svoje izdelke morale pošiljati, vsaj za izvoz na Grško, Turško, Egipet, najbližja pot do konsumenta bode deviza, — in je tudi Trst največje mesto, ki ga bodo mogle zalagati slovenske zadruga z mlekom. Imeti bode morala toraj centrala v Trstu svoje uradnike, in nadzor-nike teh, preskrbovala pa bode tedaj lahko — in ni to nič manj važno od izvoza — Trst z mlekom, kakor preskrbuje sedaj Gradec prva štajerska mlekarica zadruga. In kakor ima le ta filijalo na Dunaju, imela bi jih naša centrala lahko v Reki in Pulju.

A še nekaj. Centrala naj bi imela tudi namen, zadružnicam orodje, stroje itd. nakupovati. Res je, zdaj posreduje v tem oziru na Kranjskem kmetijska družba, a drugod po Slovenskem, —? A tudi kmetijska družba, menim, ne bode ugovarjala, če ji ta posel, in ž njim nekaj dela odvezamemo; zadeve mlekarških zadrug pa bi bile tako vse osredotočene.

Razvil sem s tem nekaj idej, kako naj bi centrala slovenskih mlekarških zadrug v svoji dovršenosti — delovala. Toda tudi, ako nam bode v začetku samo cene mlekarških izdelkov določevala, opravičila bode svoj obstanek, to trdim še jedenkrat, in zato — pokličite nam v življenje tako centralo!

V.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 22. junija.

— **Osebnosti.** Gimnazijski profesorji gg. dr. Jos. Šorn, dr. Ivan Matevž Klimesch in Martin Petelin v Ljubljani ter gg. Fran Jeraj in dr. Gašper Pamer v Novem mestu so pomaknjeni v osmi činovni razred.

— **Konferenca deželnih glavarjev.** Finančno ministrstvo je povabilo vse deželne maršale in deželne glavarje na dan 25. junija na posvetovanje glede saniranja deželnih financ, zlasti glede nameravane uvedbe dež. doklad k davku na žganje. Mi smo o tem vladnem načrtu že svoj čas obširneje govorili in smo pojasnili, da je nesprejemljiv.

— **Promocija.** Gosp. cand. iur. Franc Novak promoviran bo v torek, 26. t. m., na dunajskem vseučilišču doktorjem prava. Čestitamo!

— **Družba sv. Cirila in Metoda** je imela svojo 127. vodstveno sejo dne 7. junija t. l. v družbinih prostorih „Narodnega doma“. Navzočni: Tomo Zupan (prvomestnik), dr. Dragotin vitez Bleiweis-Trsteniški, Martin Petelin (blagajnik), Luka Svetec (podpredsednik), dr. Ivan Svetina, Ivan Šubic in Anton Žlogar (tajnik); od nadzorništva je bil prisoten Oroslov Dolenc. Ob 3. uri popoldne otvori prvomestnik sejo izrazujoč simpatije bolnemu oca svetniku Ivanu

Murniku s prisrčno željo, da bi se kmalu vrnil v družbo. Blagajnik je izkazal od 1. januarja do 7. junija t. l. 13.835.14 K dohodkov in 14.020.67 K troškov; torej 194.53 K primanjkljaja. Ko so se rešile došle prošnje in sprejeli predlogi glede popravil raznih šolskih prostorov, zaključil je prvomestnik sejo ob 6. uri zvečer.

— **Kaplan na bobnu.** Včeraj se je vršila prodaja kaplanu Škrjancu v Zagorju ob Savi zarubljenih reči. Za kolo, ponočno omarico, en stol, sliko „Kristus na križu“ itd. se je skupilo 148 K. Kupil je vse to jeden njegovih zvestih somišljenikov, ki bo brščas vse to kaplanu „posodil“ v porabo. Prišel je pač še nekdo in dražil, a ko je bilo treba plačati, je odšel. Menda ni imel denarja. Kupcev sploh ni bilo k prodaji. Eni kaplanove beračije še zastoj ne marajo, kaj še za denar, drugi pa se niso upali priti, ker so brumne ženice kar nakrat raznesle govorico, da je smrtni greh kupiti, kar se kakemu duhovniku na dražbi proda! Skupljena svota ne zadostuje niti za pokritje troškov, ki jih dobi Čobal. Ali pojde kaplan v luknjo mesto, da bi plačal prisojenih mu 200 K? Čuje se mnenje, da bi utegnil obč. zastop kaplanu globo spregledati. Mogoče je že, da kujejo nekateri take načrte, a drugi bomo že pazili in ne bomo dopustili nobene take manipulacije.

— **Škole šolskega leta** bo na tukajšnji višji gimnaziji in obeh učiteljskih v soboto 30. junija t. l. — Gojenci zadnjih učiteljskih imajo tem povodom omenjeni dan v cerkvi srca Jezusovega ob 8. uri dopoludne prvič orkestralno mašo, petje pa oskrbi njuni mešani zbor pod vodstvom prof. Dekleve.

— **Na Bled** pride meseca julija šef generalnega štaba fcm. baron Beck in ostane tam mesec dni.

— **Franciška Nabergoj** †. Na Proseku je po dolgi in mučni bolezni umrla gospa Franciška Nabergoj, soproga velezaslužnega slovenskega prvoboritelja v Trstu, g. Ivana Nabergoja. Pokojnica, za katero žaluje poleg soproga šestoro sinov in troje hčer, je dosegla starost 64 let. Bila je kot mati in gospodinja pravi vzor. Lahka jej zemljica in prijazen spomin!

— **Zastava bratovščine sv. Cirila in Metoda** je bila sinoči predmet dosti živahni razpravi v občinskem svetu tržaškem. Lahonski občinski svetnik Zanetti je na dolgo in široko razkladal, da se zgodi strašno žaljenje tržaškega lahonstva, in da pride obstanek lahonstva v nevarnost, ako bi se smela rečena bratovščina z zastavo vdeležiti procesije v fari sv. Jakoba dne 29. julija. Predlagal je resolucijo, s katero se izreka, da bi taka vdeležba izzvala nevaren odpor, in da naj pade vsa odgovornost za vse kar se zgodi, na škofa ter se dalje pozivlja vlada, naj vdeležbo prepove. Vladni zastopnik vitez Jettmar je rekel, da bo vlada na vsak način skrbela, da se vzdrži red in mir. Zastava po njegovi sodbi ni provokatorična. Obč. svet. dr. Rybarj je rekel, da se ne čuti poklicanega, braniti cerkveno oblast, pač pa da se mu zdi potrebno pripomniti, da mora biti italijanski značaj tržaškega mesta sila slaboten, ako ga že navadna bela zastava spravlja v nevarnost. Lahe je ta dobra pripomnja hudo spekla, kajti „Piccolo“ beleži pri njej „rumori vivissimi“. Dr. Rybarj je dalje rekel, da, če se smatra slovenski napis na cerkveni zastavi za provokacijo, je to toliko, kakor da se hoče rabo slovenskega jezika v javnem življenju prepovedati, dočim drž. osn. zakon jamči slovenskemu jeziku te pravice. Ko je dr. Rybarj končal, je galerija zopet godrnjala, sicer ne več „vivissimo“, vendar pa toliko, da jo je župan posvaril. Nasvetovana resolucija je bila seveda sprejeta. Glasovali so proti nji samo slovenski obč. svetniki.

— **Stara pesem.** Iz Medgorij pišejo „Miru“: Kedar nastavijo na slovenskem Korškem kakega poštnega uradnika, ali učitelja, ali okrajnega zdravnika. kateri bi moral po zdravi pameti znati slovensko govoriti, tedaj dotična oblastva nastaviyo kakega Nemca ali pa nemčurja. Evo izgleda: Naš okrajni zdravnik, ki ima od petero občin vkup 600 gld. plače, ne more spolnovati svojih dolžnostij kot bi bilo potrebno, ker ne zna slovensko, učiti se pa noče, ampak on hoče, da bi se ljudje nemško učili. Neki delavec pride in ga slovensko nagovori, ker nemško ne zna. G. doktor pa ljubeznivo smehlja reče (seveda po nemško): „Čakaj, slovenska mrha (win-

disches Luder), jaz te bom že nemško naučil; čakal boš tačas, da mi nemško poveš!" Drug prizor: V majhni koči blizu županove hiše v Habru leži delavec nevarno bolan, ker si je levo roko z žago ranil in tako kri zastrupil. Čisto sam je doma, ker žena in otroci so šli na delo. G. doktor vstopi, ker pa slovenski ne zna, bolnik pa čisto nič nemški, se gledata deset minut ali četrte ure kakor dve nemi ribi, potem pa se učeni gospod obrne k durim in izgine. To pa je bolniku pomagalo to! In takih slučajev bi vam mogel povedati še več, da se s samo nemščino še blizo "trdo nemškega" Celovca ne more shajati. Vprašamo: čemu pa plačuje občina takemu "dohtarju" 55 gld.? Kadar se bo prihodnjič razpisala ta služba, treba bo, da se občine pobrigajo za to, da se bo zahtevalo od prosilca znanje slovenskega jezika. Kaj je pomagano bolniku z nemščino?

— „Gorenjski Sokol". Kakor smo že zadnjič poročali, vršila se bode v Kranju v nedeljo, dne 8. julija slavnost razvzitja zastave „Gorenjskega Sokola", katera utegne postati velikanska. Dosedaj se je že javilo najmanj 100 društev večinoma korporativno z zastavami. Ta so: Celjski Sokol, Tržaški Sokol (privatnim potom javljen), Idrijski Sokol, Zidarsko in tesarsko društvo, Bralna društva z Bleda, iz Tržiša in Kranja, Moško pevsko društvo Kranj iz Kranja ter gasilna društva iz Št. Jurja, Vogl in Kranja. Imena pozneje priglasičenih društev objavimo danes teden.

— Stavbna kronika. V Vodmatu so pri „Leonišču" dogradili malo stavbo. Jubilejska ubožnica je dograjena v Bohoričevih ulicah do prvega nadstropja. Poslopje usmiljenih sester na Radeckega cesti se znotraj in zunaj snaži. Mestna hiša na voglu Komenskega ulic in Resljeve ceste je do tal podrta, in je pričel ondi krojaški mojster Anton Reisner tudi že z zgradbo svoje nove hiše. Pred Grobelnikovo hišo v Špitalskih ulicah prično prihodnje dni s polaganjem asfaltnega trotoarja. Deževno vreme zadnja dva tedna stavbnih del ni znatno oviralo. Delavcev še primanjkuje.

— V dolenski Toplice došlo je do 20. t. m. 55 gostov.

— V okolici Ilirske Bistrice je dne 18. t. m. povzročila toča silno škodo. Ta se ceni na več kakor 100.000 K. Prizadetih je 1600 prebivalcev.

— „Zveza tržaške slovenske mladine" priredi v nedeljo, 24. junija t. l. ob 5. uri popoldne na šolskem vrtu družbe sv. Cirila in Metoda pri sv. Jakobu (Via Giuliani 28) prvo svojo vrtno veselico s šaljivo tombolo. Na veselici bo svirala popolna „Nabrežinska godba" ter blagohotno sodelovalo „Slovensko pevsko društvo". Vstopnina na veselico 50 stotink (25 novč.), otroci do 12 let so vstopnine prosti. Med točkami se bodo prižigali krasni umeteljni ognji. Čisti dobiček je namenjen ustanovitvi „Narodne godbe". V slučaju slabega vremena se veselica preloži na 8. julija.

— Košnja. V ljubljanski okolici in v nekaterih krajih po Dolenjskem se je košnja ravnokar pričela. Povsod je sena obilo in lepega kakor že nekaj let ne tako. Gorenjci in Notranjci prično pozneje kositi. Koder se je uporabljalo umetno gnojilo, bo sena obilo lepega, zato tudi cena nekaj višja.

— Iz strahu pred smrtjo. Košeninov vol jo je danes dopoldne popihal iz klavnice. Imeli so ga že privezanega in so ga že vzdignili, da bi mu dali smrtni udarec, a vtrgal j je vrv, vzdignil rep in glavo in jo odkuril iz klavnice po najkrajši poti domov v hlev. Dva mesarska pomočnika sta drvila za njim, pa ga nista mogla dohiteti. Ljudje so se lepo rejenemu volu s krasnimi dolgimi rogovi izogibali na vse strani, potem pa, ko so videli za volom sopihati mesarja, so se smejali in delali dobre in slabe dovtype. Vol pa ni ušel svoji usodi. Mesarska pomočnika sta ga v hlevu prijela in peljala nazaj v klavnico.

— Trpinčenje živali. Hlapec Karol Hlevce je včeraj popoldne na Radeckega cesti konja, ki ni mogel speljati preobtovorjenega voza, tako neusmiljeno pretepaval, da so se ljudje izgledovali.

— Strah v Vidmajerjevi hiši. Grozen strah je navdajal včeraj zvečer ženske v Vidmajerjevi hiši na Reseljevi cesti. Žena nekega tam stanujočega potnika je šla po hodniku v sobo in se jej je zdelo, da gre nekdo za njo, a videla ni nikogar. Prestrašila se je tako, da je začela vpiti in klicati na pomoč. Vse v hiši je letelo skupaj. Pre-

iskali so vse kote, a našli niso nikogar. Modre ženske so uganile pravo, rekly so, da je bil spomin.

— Z vojaškimi patroni so streljali včeraj popoldne na Prulah štirje okoli 12 let stari fantalini. Policaj jih je prepodil.

— Najden denar. Ferlinčev hlapec je našel včeraj na dvorišču denarnico z večjo svoto denarja.

— Zdravstveno stanje v Ljubljani. Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 10. do 16. junija kaže, da je bilo novorojencev 17 (= 25,24 ‰), mrtvorojenec 1, umrlih 22 (= 32,67 ‰), mej njimi jih je umrlo za škrlatnico 1, za jetiko 3, za vnetjem sopilnih organov 2, vsled samomora 1, za različnimi boleznimi 15. Mej njimi je bilo tujcev 8 (= 36,3 ‰), iz zavodov 12 (= 4,5 ‰). Za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer za vratico 1, za trachomom 1 oseba.

* Pisma arhangela Mihaela. „Učit. T." poroča: V Levovu so prodajali po 20 h. katol. duhovniki knjižico, v kateri je tiskano pismo arhangela Mihaela, katero je padlo iz nebes v cerkev v Rimu na oltar arhangela Mihaela, se samo odprlo in je napisano z zlatimi črkami. Kdor ne verjame, je krivoverec!

* Učitelj — samomorilec. „Učit. T." poroča: V Gradcu je 5. ročnika Valentin Stolz, 58 let star, bivši učitelj in cerkveni skladatelj, skočil v Muro, a ga je rešil neki policaj. Bil je brez penzije odstavljen, in beda ga je gnala k samomoru. Glejte, kako ljubeznivo ravna štaj. deželni šol. svet z učitelji!

* Luegerjanci in Heine. Dunajski „Männergesangs-Verein" je v Parizu ter je položil na grob pesnika H. Heineja Iovrov venec. Dunajski obč. svet je izvedel o tem vencu iz časopisov ter je v svoji zadnji seji slovesno protestiral, da bi mislil svet, da je pevsko društvo ravnalo s somišljenstvom „nemškega" Dunaja. Luegerjanska kršč. socialna obč. družba ni samo sila surova in neumna, nego tudi strašno smešna.

* Nov šport dam. Najnovejši šport angleških dam v letoviščih je streljanje z lokom. Seveda so že okoli l. 1870. streljale Angležinje rade z lokom, toda ta šport so sedaj obnovile zategadelj, da morejo obnoviti tudi takratno modo obleke. Barva mora biti zelena, klobuki pa nizki in široki z mehkiimi, navzdol visečimi okraji.

* V cirkusu utočila. V cirkusu Beketow v Antverpah so predstavljali pantomimo „južnoafričanska vojna". Tu se je videlo, kako branijo Buri in Burke Angležem prehod preko reke Tugele. Pri tem so kazali artisti in artistke, kako izvrstno znajo plavati. Občinstvo je ploskalo navdušeno, toda nakrat je izginila pod vodo plesalka Angéline in se ni pokazala več na površje. Dasi je skočil ravnatelj Beketov za njo ter jo potegnil takoj iz vode, ni oživela več. Zadel jo je kap.

* Boksarjeva sodba o — evropski kulturi. „Daily Express" poroča sodbo nekega v Londonu živečega Kitajca, ki je član boksarske družbe, o evropski kulturi. Ta boksar je dejal mej drugim to-le: Zahodnja kultura je po našem mnenju goba, stvar dnevne vrednosti. Kitajska civilizacija pa je stara nešteta tisočletja; zato mislimo, da vas prekašamo vsaj za 2000 let. Vse boje, ki vznemirjajo sedaj vas, smo mi že davno prebili. Tako smo polagoma odložili svojo strast ter gojimo le mirno željo, da bi bili srečni na tem svetu. Naša vera je postala naša življenska filozofija, ki se je v skušnji zadnjih 2000 let izkazala zdravo. Mi mislimo, da najbolje, kar je možno doseči v tem življenju, je sreča, in mi učimo svoje otroke, da dosežajo to srečo z izpolnovanjem dolžnosti, da so moralni, ter da se obdajo samo s srečnimi prijatelji in sorodniki. Vi mislite, da živimo v nevednosti, umazanosti in lenobi, toda to ni res. Mi se čutimo srečne, in nihče nam ne more prinesiti kaj boljšega. In sedaj ste prišli vi s svojim zahodnjim svetom, s tem, kar imenujete „nove ideje". Prinesli ste nam vero, ki je otrok 19. stoletja, pozivljate nas, da naj si zidamo železnice, da moremo letati iz kraja v kraj, kar pa nam ni niti potreba niti vžitek. Zidati hočete tvornice in nam pregnati naše lepe umetnosti in obrti. Izdelovati hočete slepeče ničmernosti mesto lepih izdelkov in barv, ki smo jih izkušali stoletja. Proti vsemu temu ugovarjamo. Mi hočemo ostati

sami, imeti hočemo svojo svobodo, svojo lepo deželo in uživati sadove svoje stare izkušnje. Toda če vas prosimo, da pojdite proč, se branite in celo grozite nam, ako vam nočemo dati svojih luk, svoje dežele in svojih mest. Zato pa smo boksarji izpredvideli, da je edino sredstvo oprostiti se vas, ako vas pobijemo. Krviželjni nismo, toda naša edina rešitev je, da vas iztrebimo. Vzemite svoje mislonarje! Prišli so k nam z neko novo vero, o katere temeljnih načelih pa se sami med seboj strastno pričajo; pravijo nam, da bomo trpeli „večno kazen", ako ne sprejmemo njihovih ukov. Strašijo nam otroke in stare ljudi ter trosijo neslogo v rodline. Čudno ni torej, da jih ne trpimo. Ako bi hoteli vaše železnice in stroje, bi si jih lahko kupili; toda nočemo jih, kajti učili smo se, delati brez njih. Vendar pa pravite, da nas boste prisilili, da jih kupimo, če hočemo ali ne. Ali je to pravica? Jaz pravim, da je nasilstvo, žaljenje. Mnogo se govori pri vas, da nismo vojaki. Toda mi smo nehali biti vojaki, ker smo postali civilizirani. Vojna je barbarska. Posledica sedanje višine naše civilizacije je, da smo se razmnožili bolj kakor katerikoli narod na svetu. Ako bi hoteli, bi uničili vse drugo človeštvo, toda tega ne storimo radi svoje civilizacije, filozofije in radi svojih šeg. 400 milijonov nas je. Kdo bi se nam mogel ustavljati, ako bi hoteli uveljaviti svojo moč? Belokošci morajo spoznati, da smo mi, ne oni, gospodarji zemlje. Naš značaj se da izraziti z izrekom: „Pustite nas v miru in mi vas bomo pustili v miru!"

Književnost.

— „Učiteljski Tovariš". Štev. 18. Vsebina: Konkurz učiteljskih služeb. — Higijena doma in v šoli. — Učiteljski pravnik. — Zmes. — Dopisi. — Društveni vestnik. — Vestnik. — Uradni razpisi učiteljskih služeb. — Listnica uredništva.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 22. junija. Glasila nemške klerikalne stranke, „Linzer Volksblatt", „Salzburger Tagblatt" in „Neue Tiroler Stimmen" izjavljajo z ozirom na Grabmayrjev predlog, naj bi se nemška klerikalna stranka združila z levico in vstvarila novo koalicijo, da je to izključeno, in sicer iz konservativnih nagibov.

Praga 22. junija. „Politik" javlja, da se posvetuje vlada zdaj o že izdelanem načrtu novega državnozbornskega pravilnika. Ta načrt je baje sestavljen po francoskem in angleškem pravilniku.

Pulj 22. junija. Pristanski admiral se ni dobil obvestila, koliko avstrijskih vojnihi ladij pojde na Kitajsko. Pripravlja se jih več.

Petrograd 22. junija. Kancelar grof Muravjev je umrl, ker se mu je vlila kri v možgane. Kakor običajno šel je včeraj zjutraj v svojo pisarno, kamor so mu prinesli kavo. Bržčas se ni dobro počutil, ker ni kave zavžil. Ko je sluga potem stopil v sobo, našel je grofa Muravjeva že mrtvega.

Madrid 22. junija. Vlada je suspendirala ustavnopravne pravice za madridsko provincijo.

London 22. junija. Kontreadmiral Bruce je naznanil, da že sedem dni ni nobene vesti o admiralu Seymourju.

London 22. junija. Najnovejša poročila iz Kitajske so tako resna, da so obudile veliko vznemirjenje. Ameriški admiral Kempf javlja, da so boksarji v družbi z regularno kitajsko armado naskočili Tiensin, in da ga že dva dni bombardirajo. Odšlo je večje krldelo evropskega vojaštva tja.

London 22. junija. Nekateri listi trde, da je bil admiral Seymour primoran, vrniti se v Tientsin.

London 22. junija. Bokserji in kitajski vojaki so dne 15. t. m. naskočili Tientsin hkrati na dveh straneh in bombardirali tisti mestni del, kjer prebivajo Kitajci. Masakrirali so na stotine ljudi. Naskočili so tudi ameriški konzulat, a tuje vojaštvo jih je prepodilo. Ko so se Kitajci lotili varstvu Rusov izročene železnice, so Rusi začeli streljati. Ubili so 300 bokserjev in vojakov, ranjenih pa je bilo 200.

Narodno gospodarstvo.

— Posojilnica v Ribnici, registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Iz letnega poročila in računskega sklepa za 11. upravno leto je razvidno, da se ta posojilnica, katera je pričela poslovati dne 1. junija 1888, prav krepko razvija. Leta 1899. je bilo blagajniškega prometa v prejemkih 671.490 kron 20 vin, v izdatkih 650.473 kron 68 vin, skupaj tedaj 1.321.963 kron 88 vin. ali okroglo 1.321.963 kron torej za 220.340 kron več kakor v prejšnjem letu. Koncem leta 1899 je bilo 53 zadružnikov s 195 deleži po 100 kron to je 19.500 kron in 962 zadružnikov z opravnimi deleži po 10 kron, 9620 kron, vseh deležev 29.120 kron.

Hranilnih vlog je vložilo 891 vlagatelj 501.380 kron 30 vin., vzdignilo 738 vlagatelj 368.984 kron 63 vin., torej se je več vložilo 132.395 kron 67 vin. Hranilnih knjižic je bilo koncem leta 1546. s kapitalom in obrestmi skupaj 1.217.669 kron 98 vin. ali okroglo 1.217.670 kron.

Posojil se je izplačalo 209 zadružnikom 190.307 kron 2 vin., vrnilo pa je 320 dolžnikov 105.507 kron 50 vin., torej se je več izposodilo 84.799 kron 52 vin.

Vsa posojila koncem leta, dana 916 zadružnikom so znašala: a) na hipotetni kredit 706.712 kron 32 vin., b) na osebni kredit 195.711 kron 90 vin., c) na hipotetni kredit proti amortizaciji 246.709 K 16 vin, skupaj 1.149.133 kron 38 vin.

Pri drugih kreditnih zavodih je bilo koncem leta naloženega denarja 104.839 kron 82 vin.

Čisti dobiček je znašal 8520 kron 16 vin. Od tega se izplačajo zadružnikom 6% dividende v skupnem znesku 1948 K 28 vin.

Za dobrodne in občekoristne namene se je določilo 1370 kron, za rezervne zaklade 2800 kron in za pokojninski sklad 1200 kron, skupaj 4000 kron, ostanek 1401 krona 88 vin. pa prepustil načelnstvu, nadzornikom in tajniku.

Reservni zakladi znašajo koncem 1899. leta 58.170 kron 94 vin., pokojninski sklad 1860 kron, skupaj 60.030 kron 94 vin.

Za dobrodne in občekoristne namene je do sedaj darovala posojilnica nad 16.000 kron. Ker se je dosedanj načelnik g. Fr. Višnikar odpovedal načelnstvu, se je volil načelnikom g. Josip Klun, trgovec in posestnik v Ribnici, odbornikom so pa izvoljeni gg.: Ivan Lovšin, Fran Picek, Anton Rudež, dr. Anton Schiffrer in Josip Zotter v Ribnici.

Pri obnem shodu dne 13. maja t. l. so se sklenile važne spremembe pravil. Število glavnih zadružnih deležev po 100 K in opravnih po 10 kron je neomejeno, vendar ne sme jeden zadružnik imeti več deležev nego za 1000 kron, glasov pa samo za 500 kron (1 glas = 10 K. Dokler ne znašajo rezervni zakladi 10%, vseh hranilnih vlog, se mora od čistega dobička pridejati vsaj 10% rezervnim zakladom. Kadar pa rezervni sklad doseže 10% hranilnih vlog in dokler traja to razmerje, se mora vsaj 50% čistega dobička darovati za dobrodne in občekoristne namene, dividende pa ne smejo znašati nad 10% vplačanih deležev.

Ker znaša rezervni sklad že sedaj blizo 5% hranilnih vlog, so s to premembo pravil, in ako bode posojilnica tako napredovala, kakor je dosedaj, že v malo letih zagotovljene izdatne podpore občinam in za dobrodne namene. Odpravljena je pa tudi bojazen, da si posamezniki pridobe preveč zadružnih deležev in s tem neomejeno gospodstvo nad društvom.

Zaradi vedno rastočega prometa se je imenoval stalni tajnik.

Hranilne vloge se obrestujejo po 4½%, brez odbitka rentnega davka, posojila na hipoteke se dajo po 5% (tudi proti amortizaciji) in na osebni kredit proti 6% obrestim. Uradna dneva sta ponedeljek in torek.

Bratje Sokoli!

Jutri v soboto, 23. junija t. l.

Kresova slavnost
na Drenikovem vrhu.

Zbirališče v društveni opravi v telovadnici. Korporativni odhod ob 8. uri; odhod z Drenikovega vrha ob 10. uri. Z bratskim: Na zdar!

Odbor.

Darila.

Dijaški kuhinji v Kranju je še daroval „v spomin umrlemu dekanu Ant. Mežnarcu“ šolski nadzornik And. Žumer 10 K.

XXX. izkaz o darilih za Prešernov spomenik.

Prenos	17248 K 16 vin.
Debevec Franja nabrala v veselju družbi pri Grajčarju v Vodicah	5 „ 30 „
Guštin Katarina v Metliki z geslom: „kak si brusijo jezike pri kofetu“	8 „ — „
Štefančič F. učitelj v Ribnici nabral na čitalničnem zabavnem večeru.	7 „ 40 „
Znidaršič A. v Ilirski Bistrici čisti dohodek veselice prirejene v prid Prešernovemu spomeniku	60 „ — „
Člani bralnega društva v Trebnjem Bogič Grgo v Trstu preostanek prispevkov za brzojav dunajskim Slovincem, slovečim Prešernovo stoletnico.	25 „ — „
Ušeničnik v Ljubljani, nabral v gostilni „št. 6“	4 „ 64 „
Majdič Fr. v Dol. Logatcu nabral pri plesu, kateri je aranžiral vrhniški dohtar	2 „ 40 „
Resman J. N. v Zalogu nabral „pri belem volku“ v Ljubljani	11 „ — „
Kozjek Iv. dež. rač. oficijal v Ljubljani	15 „ — „
Ban Fr. S. tehn. upravitelj katoliške tiskarne	2 „ — „
Odbor za prireditve Prešernove slavnosti na Dunaji, čisti dohodek slavnosti z darilom mecena dr. Jos. Jur. Strossmayerja vred	5 „ — „
Skupaj	440 „ — „
Dr. Josip Stare, blagajnik.	17833 K 90 vin.

Proti zobobolu in gnjilobi zob izborna deluje

Melusina ustna in zobna voda utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust.

Cena 1 steklenici z rabilnim navodom 50 kr.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil. Po pošti razpošilja se vsak dan dvakrat.

Jedina zaloga (10—25) lekarna M. Leustek, Ljubljana

Resljeva cesta št. 1, zraven mesarskega mostu.

Umrli so v Ljubljani:

V otroški bolnici: Dne 18. junija: Ivana Babnik, delavčeva hči, 4 leta, Brightova bolezen.

V deželni bolnici: Dne 15. junija: Anton Koenig, gostič, 75 let, pljučni emfizem.

Dne 16. junija: Vinko Kalafatič, kajzar, 56 let, pljučnica. — Marija Terbežnik, kajzarjeva žena, 73 let, srčna slabost.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 506-2 m. Srednji kračni tlak 736-0 mm.

Junij	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
21.	9. zvečer	734-0	20.8	sl. jzhod	del. jasno	
22.	7. zjutraj	735-5	18.7	sl. jug	del. oblak.	
	2. popol.	734-3	27.4	p.m. jzh.	del. oblak.	0.0 mm.

Srednja včerajšnja temperatura 19-9°, normalna: 18-4°.

Dunajska borza

dne 22. junija 1900.	
Skupni državni dolg v notah	97-90
Skupni državni dolg v srebru	97-55
Avstrijska zlata renta	115-40
Avstrijska krona renta 4%	97-75
Ogrska zlata renta 4%	115-40
Ogrska krona renta 4%	91-10
Avstro-ogrski bančni delnice	1748-—
Kreditne delnice	693-75
London vista	242-22 1/2
Nemški drž. bankovci za 100 mark	118-65
80 mark	23-72
80 frankov	19-31 1/2
Italijanski bankovci	90-70
C. kr. cekini	11-33

Učenec

krepak in star vsaj 15 let, več slovenskega in vsaj nekoliko nemškega jezika, z dobrimi spričevali, išče se za trgovino z mešanim blagom na deželi. (1193-5)

Naslov pove upravnistvo „Sl. Naroda“.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1900. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Ansee, Isl. Solnograd, Zell ob jezernu, Lend-Gastein, Inomost; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 17 m. zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vari, Heb, Francove vari, Karlove vari, Prago, Lipsko; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m. dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 6 m. popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezernu, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Lipsko, Dunaj via Amstetten. Ob 7. uri 9 min. zvečer osonni vlak v Jesenic. Vrh tega ob nedeljah in praznikih ob 5. uri 41 min. popoldne v Podnart-Kropo. — **Proga v Novomestu in v Kočevju.** Osonni vlaki: Ob 6. uri 54 m. zjutraj, ob 1. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža.** Ob 5. uri 15 m. zjutraj osonni vlak z Dunaja via Amstetten, iz Inomosta, Solnograda, Lince, Steyra, Isla, Ansee, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. Ob 7. uri 45 min. zjutraj osonni vlak iz Jesenic. — Ob 11. uri 16 m. dopoldne osonni vlak z Dunaja via Amstetten, iz Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejovic, Solnograda, Lince, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezernu, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Pontabla. — Ob 4. uri 38 m. popoldne osonni vlak z Dunaja, iz Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m. zvečer osonni vlak z Dunaja, iz Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejovic, Lince, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. Vrh tega ob nedeljah in praznikih ob 8. uri 20 min. zvečer iz Podnarta-Kropo. — **Proga iz Novega mesta in Kočevja.** Osonni vlaki: Ob 8. uri in 21 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 48 m. zvečer. — **Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik.** Ob 7. uri 28 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. in ob 10. uri 25 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — **Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika.** Ob 6. uri 49 m. zjutraj, ob 11. uri 6 m. dopoldne, ob 6. uri 10 m. in ob 9. uri 55 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. (4)

Spretnega trgovskega pomočnika in izvežbano prodajalko

ki je zmožna voditi filijalko z mešanim blagom, vsprejme takej (1215-2)

J. Krašovic

trgovca na Jesenicah, Gorenjsko.

V hotelu „Triglav“ v Lescah

v nedeljo, dne 24. junija t. l.

VRTNI KONCERT

tovarniške godbe iz Jesenic.

Začetek ob 3. uri popoldne.

Vstop prost.

Z velespoštovanjem

Jožef Pretnar

gostilničar.

Opeka vseh vrst!

Dovoljujem si slavnemu občinstvu naznati, da sem v svojo

opekarno

uvredel delovanje

s parno silo

in da izdelujem vsakovrstno

opeko za stavbe,

zarezo opeko (Strangalzriegel), stisnjeno strešno opeko (Dachpressriegel) itd. itd.

Za trdnost opeke zoper vremenske vplive prevzemam posebno jamstvo.

Priporočam svoje izdelke vsem gg. stavbenikom in drugemu občinstvu, zagotavljam najhitrejšo postrežbo in jako nizke cene.

Ludovik Herzmann

(1234-1)

opekarna s parno silo.

Do 1. junija in od 1. septembra stanovanjske tarife za 25% znižane.

Zdravilišče

Krapinske Toplice

na Hrvatskem

od zagorjanske železniške postaje „Zabok-Krapinske-Toplice“ oddaljene za jedno uro vožnje, so odprte od 1. aprila do konca oktobra. 30° do 35° R. gorke akrototerme, ki eminentno uplivajo proti protinu, mišični in členski revmiji, in njih posledičnim boleznim, pri isklj. nevarljivi, kožnih boleznih in ranah, kronični Brightijevi bolezni, otrpenju, kroničnem materničnem vnetju, eksudatu periternalnih vezin. Velike basinske, polne, separate kopeli, kopeli v mramornatih banjah in tušne kopeli, izvrstno urejene potilnice (sudariji), masaža, elektrika, šved. zdravilna gimnastika. Udobna stanovanja. Dobro in ne drago goštilje; stalna topilska godba. Obširni senčni sprehodi itd. Od 1. maja vsak dan zveza po poštah omniabusih s postajama Zabok in Polčane. Kopališki zdravnik dr. Ed. Mai. — Brošure se dobe v vseh knjigarnah. Prospekte in poročila pošilja (809-11) kopališko ravnateljstvo.

S. 4/00/1

Konkurzni edikt.

(1207-3)

C. kr. okrožno sodišče v Novem mestu je čez premoženje neprotokolovanega trgovca Andreja Brinskelle iz Čermošnje dovolilo konkurz. C. kr. dež. sodni svetnik Anton Levce v Novem mestu je imenovan konkurznim komisarjem, gospod dr. Jakob Šegula, odvetnik v Novem mestu pa začasnim upraviteljem mase.

Upniki se pozivljajo, da pri roku, ki je določen na 28. junija 1900 predpoludne ob 9. uri pri tem sodišču soba št. 18, stavijo svoje predloge glede potrjenj za zdaj nastavljenega ali o imenovanju drugega masnega upravitelja in namestnika, ter volijo odsek upnikov, ko so se izkazali z dokazili za svoje terjatve. Ob enem se pozivljajo vsi oni, ki hote staviti do skupne konkurzne mase kako zahtevo kot konkurzni upniki, da oznanijo svoje terjatve, tudi če bi o njih bila začeta kaka pravna obravnava do

dne 16. julija 1900. leta

pri tem sodišču po predpisih konkurznega reda, ter se zgledajo istotam pri na dan 13. avgusta dopoldne ob 9. uri določenem likvidacijskem dnevu za likvidacijo in določitev povrstnega reda.

Upniki, kateri zamudijo rok zglasitve, imajo nositi vse stroške, kateri nastanejo z novim sklicevanjem upništva ter pregledom poznejše zglasitve kakor tudi, posameznim upnikom ali pa masi nastale stroške, ter so izključeni na podlagi pravnega razdelilnega načrta že izvršenih razdelb.

Pri likvidacijskem dnevu prisotni zglaseni upniki imajo pravico, po prosti volitvi na mesto masnega upravitelja, njegovega namestnika ter članov odbora upnikov, ki so tedaj poslovali, postaviti druge osebe svojega zaupanja. Likvidacijski dan se določi ob enem kot pogodilni dan.

Daljšje objave tekom konkurzne obravnave se bodo zglašale v uradnem listu „Lai-bacher Zeitung“.

Upniki, ki ne stanujejo v Novem mestu ali pa v njega bližini, morajo pri zglasitvi imenovati istotam stanujočega pooblaščenca za prejem vročitve, v nasprotnem slučaju se imenuje na ukaz konkurz. komisarja zanje na njih škodo in stroške vročilen pooblaščenec.

C. kr. okrožno sodišče v Novem mestu

odd. III. dne 15. junija 1900.

Trgovski pomočnik

vešč manufakturne in specerijske stroke, želi s 1. julijem t. l. spremeniti službo. Najraje bi šel na deželo.

Ponudbe pod „Spremena“ na upravništvo „Slov. Naroda“.

(1214-2)

Četrty ponatis

brošurice

„Izgubljeni Bog!“

Je izšel

in se dobiva v L. Schwentnerjevi knjigo-tržnici komad po 20 vin., po pošti 3 vin. več.

Oznanilo.

Podpisani okrajni cestni odbor daje na splošno znanje, da bode leseni most preko Ljubljane pri Fužinah, v okrajnem glavarstvu Ljubljanska okolica, zaradi nove zgradbe z dnem 1. julija 1900. l. za javni promet zaprt.

Kdaj se odpre novi most, se naznani svojedobno po časnikih.

Okrajni cestni odbor okolica ljubljanska.

Okrajni cestni načelnik:

(1169-3)

Lorenc Kavčič.

Služba

okrožnega zdravnika

v Kozjem

je izpraznjena in se takoj lahko nastopi. Stalna plača 2000 kron, in treba je, da ima lastno lekarno. Znanje slovenskega jezika, ali vsaj jugoslovanskega, je neobhodno potrebno.

Prošnje naj se pošljejo zdravstvenemu okrožnemu odboru v Kozjem.

S spoštovanjem

Ivan Elsbacher,

(1190-3)

župan.

Razglas.

(1226-2)

V konkurzno maso Engelberta Leskovec, bivšega trgovca v Vodmatu, spadajoče

špecerijsko in kolonijalno blago

v cenitni vrednosti 3451 K 51 vin., prodaja se temeljem odobrenega sklepa upniškega odbora en bloc proti takojšnjemu plačilu in odpeljauju.

Pismene ponudbe, katerim je priložiti 10% varščine v gotovini, podati je do 30. t. m. na roke podpisane upravnika konkurzne mase. Inventarni zapisnik je na razpolago v pisarni podpisane vsaki dan med navadnimi uradnimi urami. Istotam naj se zgledajo, kdor želi pregledati blago.

V Ljubljani, dne 21. junija 1900.

Advokat dr. Karl Triller

upravnik konk. mase Engelbert Leskovec (Kolodvorske ulice, hiša Štrukelj)

Slovene! pozor!

Zahtevajte povsod

nogavice, rokavice,

jopiče in vse vrste

pletenin iz

To domače blago je

trpežno, ceno in se

kosaj z usakim drugim

izdelkom bodisi ka-

terekoli konkurence.

D. Hribar-jeve tovarne.

Slovenski trgovci.

PREMIER-

Helical-cevna kolesa
Dvocevna kolesa
Prostoletka kolesa
Transportna kolesa
Motorna kolesa (839-9)

so izkušena, solidna, elegantna in lahko leteča.

The Premier Cycle Co. Ltd.

(Hilman, Herbert & Cooper)

Coventry (Angleško), Heb (Češko), Dunaj VII.

Zastopnik: Fr. Čuden, trgovina s kolesi v Ljubljani.